

JESPER WUNG-SUNG DANSK LITTERATURANALYSE

Et litteraturforløb udarbejdet af Christina Wung-Sung

©Danskfaglighed

Kamelen kom til sidst

Jesper Wung-Sung har i flot samarbejde med illustratoren Ursula Seeberg lavet billedbogen *Kamelen kom til sidst*. Et samarbejde der synes at gå op i en højere enhed. Ursula Seeberg kom da også som illustratør på Kulturministeriets Æresliste 2001 for netop denne bog.

HANDLING

Billedbogen handler om, hvad Gud foretager sig på *skabelsens* 7. dag (skabelsen, se BAGGRUNDSVIDEN). Gud er træt, men han må tage arbejdshandskerne på endnu en gang, da han har glemt en lille bunke materialer bagest i sin 'lagerhal'. Af resterne skaber han kamelen. Gud er ikke tilfreds med kamelen. Han kan godt se, at hvis kamelen skal klare sig ude i verden, skal den bære rundt på mere end sit tvivlsomme udseende, og derfor hvisker Gud disse afskedsord ind i kamelens øre: Der er skidt - og der er kamel. Efter dagens dont drikker Gud sig en velfortjent øl.

FORTOLKNING

Der er flere lag i bogen. Det er selvfølgelig oplagt at tale om, at man skal behandle hinanden pænt på trods af forskelligheder. Men der er også en anden dimension, som er blevet yderst relevant i kølvandet på Muhammedkrisen: Hvordan forholder kristendommen sig til afbildning af Gud?

BAGGRUNDSVIDEN

Når der refereres til skabelsesberetningen, er det skabelsesberetningen fra Det Gamle Testamente, 1. Mosebog, i Bibelen. Jøderne har aldrig godtaget Jesus Kristus som Messias, og derfor læses Det Gamle Testamente som jødernes helligskrift, mens den udgør første del af de kristnes (hvor anden del er lig Det ny Testamente). Jøderne benytter altså kun 1. del af Bibelen! *De 10 Bud* kan man finde i 2. Mosebog, 20. Det 2. bud lyder: *Du må ikke gøre dig noget gudebillede*. Billededyrkelse opfattes af den strenge jødedom og islam som afgudsdyrkelse. Så hvor forholdet til afbildninger i andre religioner er mere entydigt har man i blandt andet kristendommen et vidt spillerum. Fx forholder Luther sig frit til budene, og i hans Katekismus har han da også helt udeladt billedforbudet. Luthers 2. bud: *Du må ikke misbruge Herren din Guds navn*. (Den ny salmebog side 965). Den danske folkekirke er evangelisk-luthersk!

TVÆRFAGLIG

Det er oplagt at samarbejde med dansk i forbindelse med arbejdet med *Kamelen kom til sidst*. Man kan godt betegne *Kamelen kom til sidst* som en slags meddigtningssøvelse. Jesper Wung-Sung har forestillet sig, hvad der yderligere skete på skabelsens 7. dag. Der er mange af historierne i Bibelen, der egner sig som meddigtningssøvelser. Man skal selvfølgelig tage en, man ikke har beskæftiget sig med i kristendomsundervisningen, men egnede historier kunne være: Abraham og Isak, David og Goliat, Samson, Jesu helbreder m.m.

MATERIALE

Billedbogen har flere lag og kan benyttes på alle klassetrin. Der er derfor udarbejdet undervisningsmateriale til indskoling, mellemtrin og udskoling. Til hvert trin er der kommentar til lærer, forslag til arbejdsmetoder og arbejdsspørgsmål.

UNDERVISNINGSMATERIALE INDSKOLING (1.-3. klasse)

TIL LÆREREN

Materialets mål er, at eleverne skal blive sikre i skabelsesberetningen, og endvidere blive bevidste om deres egen Gudsopfattelse.

Når bogen skal læses, er det vigtigt, at klassen kan se billederne. Lån eventuelt to bøger: En som du læser op af, og en som klassen kan følge med i. Det optimale er dog, at du får biblioteket til at hjemskaffe et klassesæt, så alle har en bog at kigge i under oplæsningen.

FORSLAG TIL ARBEJDE

- Skabelsesberetningen oplæses. Tal om indholdet, fx kunne Gud have skabt tingene i en anden rækkefølge, hvilken og hvorfor? Hvad er Gud for en person, når han kan skabe, som han gør.
- Eleverne tegner, hvad der sker på skabelsens 7 dage. I forhold til klassetrin, skrives der også, hvad der sker på de forskellige dage. Derefter tegner klassen et bud på, hvordan Gud hviler sig, når han er færdig med arbejdet.
- Se TIL LÆREREN. Bogen oplæses.
- Tal om bogens indhold. Hvad sker der i bogen? Forskelle og ligheder mellem bog og Testamente. Hvad betyder sætningen: *Der er skidt - og der er kamel?* Hvordan kan man se, at det er Gud som optræder i bogen (kom med eksempler)? Hvordan passer bogens beskrivelse af Gud med jeres egen opfattelse?
- Vis din tegning til klassen, fortæl om, hvordan du tror Gud hviler sig. Hvordan var det at se billedbogens forslag og hvorfor?
- Afslut forløbet med at synge udvalgte vers fra salmen *Op, al den ting, som Gud har gjort* (Salme 15, Den Ny Samlebog)

UNDERVISNINGSMATERIALE MELLEMTRIN (4.-6. klasse)

TIL LÆREREN

Materialets mål er gennem arbejde med *Kamelen kom til sidst* plus skabelsesberetningen og/eller *De 10 Bud* at få perspektiveret den ene eller de to grundpille(r) i Det Gamle Testamente. Materialet har derfor to grundspor, som man kan følge enkeltvis eller kombinere. Når billedbogen skal læses op, er det vigtigt, at klassen kan se billederne. Lån eventuelt to bøger: En som du læser op af, og en som klassen kan følge med i. Det optimale er dog, at du får biblioteket til at hjemskaffe et klassesæt, så alle har en bog at kigge i under oplæsningen.

FORSLAG TIL ARBEJDE

- Skabelsesberetningen: I grupper skriver klassen ned, hvad der sker på de forskellige dage i skabelsesberetningen. Hver gruppe læser deres bud op, og man bliver enige om et fælles klassebud. Det Gamle Testaments skabelsesberetning læses op, og sammenlignes med klassens bud.
- Se TIL LÆREREN. Bogen oplæses.
- Tal om bogens indhold. Forskelle og ligheder mellem bog og Bibelen. Hvad betyder sætningen: *Der er skidt - og der er kamel*, som Gud hvisker ind i kamelens øre? Har Jesus en læresætning i tråd med bogens budskab? (Det Ny Testamente: Matthæusevangeliet 19,19: *Du skal elske din næste som dig selv*) Hvordan passer bogens beskrivelse af Gud men din opfattelse af ham?
- *De 10 Bud*: I grupper skriver klassen *De 10 Bud* ned. Hver gruppe læser deres bud op, og man bliver enige om et fælles klassebud. Det Gamle Testaments *De 10 Bud* læses op, og sammenlignes med klassens bud.
- Se TIL LÆREREN. Bogen oplæses.
- Tal om bogens indhold. Forskelle og ligheder mellem bog og Bibelen. Hvad betyder ordene: *Der er skidt - og der er kamel*, som Gud hvisker ind i kamelens øre? Har Jesus en læresætning i tråd med med bogens budskab? (Det Ny Testamente: Matthæusevangeliet 19,19: *Du skal elske din næste som dig selv*). Se på det 2. bud, hvordan lyder det? (Der vil helt sikkert komme nogle reaktioner, og efter et stykke tid, vil det være på sin plads at fortælle om billedforbudets udvikling i kristendommen (se baggrundsviden).) Hvorfor tror I, at billedforbudet stort set ikke længere eksisterer i kristendommen? Hvad kan billeder i forhold til religion? Kender I andre religioner, som også benytter billeder, kom med eksempler? Kender I nogle religioner, hvor man ikke må afbilde Guden?
- Afslut forløbet med at synge salmen: *Op, al den ting, som Gud har gjort* (Salme 15 i Den Ny Salmebog)

UNDERVISNINGSMATERIALE UDSKOLING (8.-10. klasse)

TIL LÆREREN

Materialets mål er gennem arbejde med *Kamelen kom til sidst* og *De 10 Bud* at få perspektiveret især det 2. bud fra Det Gamle Testamente. Hvis man ikke tidligere har arbejdet med billedforbudet i religion er det mere end oplagt nu! Hvis skolen har et classesæt af den nye udgave af Den Ny Salmebog, bedes dette medbragt. Ellers kopieres Luthers DE TI BUD (s. 965), så de kan læses enten fra salmebogen eller som kopi. Når billedbogen skal læses op, er det vigtigt, at klassen kan se billederne. Lån eventuelt to bøger. En som du læser op af, og en som klassen kan følge med i. Det optimale er dog, at du får biblioteket til at hjemskaffe et classesæt, så alle har en bog at kigge i under oplæsningen.

FORSLAG TIL ARBEJDE

- I grupper skriver klassen De 10 Bud ned. Hver gruppe læser deres bud op, og man bliver enige om et fælles klassebud. Det Gamle Testaments 10 Bud læses op, og sammenlignes med klassens bud. Hvorfor er der nogle bud, man bedre husker end andre. Ville De 10 Bud være anderledes, hvis de blev lavet i dag? Hvordan?
- Se TIL LÆREREN. Bogen oplæses.
- Tal kort om bogens indhold. (Luther introduceres, og hans De 10 Bud læses). Er der nogen forskel på de to udgaver af De Ti Bud? Hvorfor tror I, at Luther har ændret det 2. bud? Kender I nogen religion, som har billedforbud? Hvorfor har man et billedforbud? Hvad kan billeder bruges til i forhold til religion? Kender I andre religioner som også benytter billeder, kom med eksempler? Passer Ursula Seebergs illustrationer til jeres billede af Gud? Bliver Gud altid fremstillet som god i Bibelen, kom med eksempler?
- Afslut forløbet med at synge salmen *Op, al den ting, som Gud har gjort* (Salme 15 fra Den Ny Salmebog)